

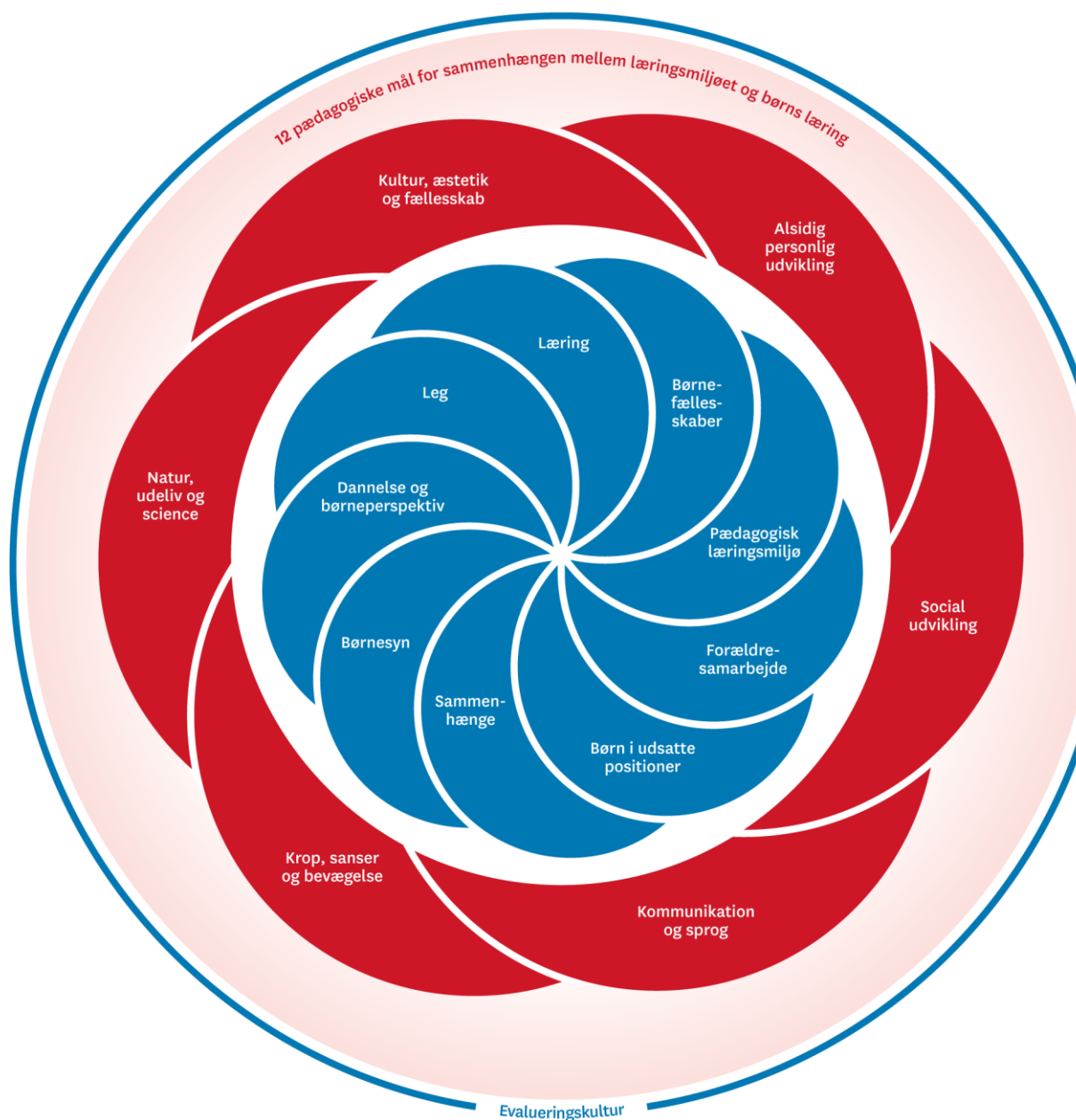
Pædagogisk læreplan for Gravhunden 2021-2022

Børnehuset Gravhunden

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Hvem er vi?

Gravhunden er et dagtilbud for 0-6 år. Vi huser 108 skønne unger og 26 personaler.

Vi ligger fysisk tæt på Søndermarken og Frederiksberg Have, og har en dejlig grøn oase i Værløse til vores 40 udflytter børn.

Vi er organiseret i 3 afdelinger: vuggestue (fra ca. 10 måneder til 2½), minibørnehave (ca. 2½ til 3½) og udflytter (ca. 3½ til 6).

Vi arbejder ud fra et pædagogisk børnesyn, hvor børneperspektivet er i centrum.

I vores pædagogiske praksis tages der altid udgangspunkt i leg og gode samspil for at understøtte barnets læring, trivsel og udvikling.

Det gør vi ved at være nysgerrige på børnenes ressourcer og livsfortælling.

Uderummet er en vigtig del af vores pædagogiske praksis. Uderummet er med til at understøtte barnets motorik og sansning, og derfor vægter vi at være ude alle dage, og forholder os dermed til sol, regn, vind – bier, frøer, edderkopper, vandpytter og efterårets blade.

Børnesyn:

I Gravhunden møder vi børnene med afsæt i anerkendelse. I det ligger der et menneskesyn baseret på gensidigt ligeværd. I et ligeværdigt miljø er der plads til forskellighed og rummelighed, hvilket gør at alle børn føler sig som en del af fællesskabet og kulturen i huset. Vores pædagogiske afsæt er, at barnet har værdi i sig selv og at barnet gennem interaktion med det pædagogiske personale skal støttes og værdsættes. Det er det pædagogiske personale der skal organisere rammerne for læringsmiljøet således, at det understøtter alle børns læring, trivsel, udvikling og dannelse. I Gravhunden understøtter vi børnenes følelsesmæssige liv. Hos os er alle følelser legale og vi arbejder pædagogisk med at børnene udvikler en evne til at rumme følelser til at kunne mærke og regulere sig selv.

Dannelse og børneperspektiv:

Allerede i vuggestuen, arbejder vi kontinuerligt med at sætte ord på egne og andres følelser. Vi guider børnene til at spejle hinanden og hjælper med at sætte ord på deres følelser og oplevelser.

Vi arbejder med "Fri for Mobberi" i vores udflytter og vil fremadrettet implementere det i minibørnehaven. Det understøtter dialogen omkring det at være en god kammerat.

I Gravhunden forstår vi dannelse som noget der skabes i de sociale fællesskaber. Denne dannelsesproces tager form i samspillet med andre. Her opnår barnet erfaringer og erkendelser, der gør dem klogere på sig selv og andre mennesker.

Vi arbejder metodisk med at skabe et rum, hvor børnene kan udvikle en solidarisk forståelse ved at have medbestemmelse og øve sig i at træffe valg.

Leg:

I Gravhunden er vi af den overbevisning at legen har værdi i sig selv, og at den er altafgørende for børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. Vi vægter derfor legen højt i Gravhunden. Vi har forskellige legemiljøer gennem hele dagen. På nogen tidspunkter af dagen er legen faciliteret i små læringsgrupper af personalet, mens det resten af dagen er børnene som sætter rammen for de lege de bliver optaget af. Det er altid en pædagogisk opgave, at vurderer om man skal gå foran, ved siden af eller bagved for at understøtte det gode legefællesskab.

Vi har gennem det sidste år revurderet vores syn på brugen af f.eks. legetøj og oplever, at mindre udbud giver større fællesskab og fordybende lege, og vi vil fortsat være nysgerrige på hvilket legetøj vi tilbyder børnene. Vi vil fremadrettet gå endnu mere på opdagelse i børnenes egne legefællesskaber, for at få øje på hvor de lykkes og hvor de skal understøttes i fællesskabet. Vi vil være nysgerrige på hvad de er optaget af, for at kunne understøtte og udvikle læringsmiljøerne omkring legen.

Læring:

I Gravhunden er det vigtigt for at kunne skabe læring at rammesætte læringsmiljøer som motiverer børnene til nysgerrighed og fordybelse. Fordybelse styrker børnenes koncentration og abstraktionsevne, og skaber rum for udvikling og læring. Vi tror på, at det gode læringsmiljø skaber mulighed for den gode leg og giver mulighed for at børnene kommer i flow tilstand. Når børn er i flow opstår magi og læring.

Det gode læringsmiljø skal øge barnets tro på egne evner og øge deres deltagelses kompetencer.

Vi arbejder i mindre læringsgrupper. Læringen i de små grupper skal understøtte børnenes evne til fordybelse. Miljøet i læringsgrupperne tager afsæt i en nysgerrig tilgang, hvor der er åbenhed og rum til at følge børnenes spor.

Læringsbegrebet er bredt og læringsmiljøer omfatter også de daglige rutiner såsom garderobe, måltider, badeværelse, ind/ ud af bussen m.m.

Læringsrummet skal være med til at understøtte børnenes evne til at udsætte egne behov samt understøtte evnen til at koble sig på fællesskabet.

Vi bruger som tidligere beskrevet blandt andet "Fri for Mobberi" hvor børnene lærer, at udtrykke egne behov og følelser. I vuggestuen bruger vi dialogisk læsning, hvor vi også bruger bøger der understøtter dialog om bl.a. følelserne; glad, sur og ked af det.

Børnefællesskaber:

Alle børn i Gravhunden skal føle sig som en del af et betydningsfuldt fællesskab, og det at have gode venner.

En del af den pædagogiske ramme omkring fællesskaber tager afsæt i vores samlings stunder i løbet af dagen.

Samlingsstunder kan være med til at styrke evnen til at lytte og se sine kammerater i en struktureret sammenhæng. Børnene er medskabende i den dialog der er under samlingen, som oftest også indeholder sang og læsning.

Personalet understøtter derudover børnefællesskaberne i legen, hvor der kontinuerligt støttes op om, at alle er med i fællesskabet.

Pædagogisk læringsmiljø

For at skabe et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for læring og udvikling, er det en pædagogisk opgave hele tiden at have for øje, at dele børnene op i mindre grupper. Det pædagogiske personale kan i denne organisering bedst understøtte det relationelle i gruppen og læring og udvikling for det enkelte barn. Den organisering skal i praksis kunne tænkes ind i hele dagens forløb, både i rutiner, måltider, garderobe og læringsgrupper.

F.eks. tages børnene i garderoben i små grupper, så der skabes en rolig og tryk ramme for børnene således, at interaktionen mellem voksen og barn bliver nærværende. I den lille gruppe er der færre forstyrrelser og den voksne kan understøtte og motivere barnet til selv at tage tøj af og på.

Til frokost spises i mindre grupper, således at nærvær og dialog bliver omdrejningspunkt for et rart og godt måltid. Måltidet er en unik stund, hvor børnene kan spejle sig i det lille fællesskab, der er omkring bordet. Her finder de madmod og motivation til at være nysgerrige og opleve forskellige slags mad.

I Gravhunden er legen omdrejningspunkt for det gode pædagogiske læringsmiljø. Den voksne agerer altid med afsæt i børnenes behov enten ved at gå foran, ved siden af eller bagved alt efter gruppens behov på det pågældende tidspunkt.

Læringsmiljøet skal også indeholde afgrænsede legemiljøer, som inviterer børnene ind i et tydeligt univers, hvor børnene kan blive inspireret til leg.

Samarbejde med forældre om børns trivsel, udvikling og læring:

En vigtig del i samarbejdet med forældrene er formidling af vores pædagogiske praksis, både i den daglige dialog og i højere grad fremover via fortællinger og beskrivelser i Aula i form af både skrift og billede dokumentation. Men indimellem også i samlet fora, såsom fælles oplæg om emner, som vi er optaget af i praksis på vores forældremøder. Eks.: Vi har i personalegruppen haft oplæg fra bevægelseskonsulent fra "Rend og Hop" omkring vigtigheden af at putte bevægelsesglæden ind i børnene, så det bliver en naturlig del af deres kropsforståelse. Vores læring har vi delt med forældrene på et forældremøde, således at vi fik fælles viden, som blev afsat til fælles tilgang til børnenes motoriske udvikling.

En vigtig pædagogisk opgave i det daglige møde med forældrene er, at videreformidle barnets nærmeste udviklingszone, såsom at barnet selv mestrer at tage tøj på, eller barnet er interesseret i at gå på toilettet selv m.m. Så forældrene kan understøtte samme interesse og motiverer og støtte det samme behov hjemme.

Vi vægter forældrekonsultationer /trivsel samtaler med hvert enkelt barn, det har stor betydning for dialogen og samspillet med forældrene om deres børns trivsel.

I forældrebestyrelsen er der pt. et arbejde i gang, med at skabe større tilknytning til Gravhunden, ved f.eks. fællesarbejdsdage, forældrekafe arrangementer med videre. Forældrebestyrelsen motivation er, at samarbejde og dialog forældre imellem giver tryghed og tilknytning til institutionen og derigennem skabes der grobund, for toleransen og forståelse for de mangfoldigheder der eksisterer familier i mellem.

Børn i udsatte situationer:

Et afsæt for at gøre noget for børn i udsatte positioner er som beskrevet i afsnittet om vores lærings miljø, at organisere børnene i mindre grupper. I de mindre gruppekonstellationer er det vigtigt pædagogisk, at kunne differentiere det enkelte barns behov for støtte og vejledning.

Det er vigtigt, at have fokus på i arbejdet med børn i udsatte positioner, at det enkelte barn ikke oplever at blive ekskluderet af fællesskabet grundet behov for særlig støtte, derfor har vi fokus på at sammensætte de mindre grupper således at alle får udbytte og læring af f.eks. understøttelse af sprogvanskeligheder.

Vi har for øje at børn sættes i forskellige læringsgrupper alt efter hvilke udfordringer de har og hvilke læringsrum de har brug for at være i. I praksis kommer det til udtryk ved arbejdet i dialogisk læsningsgrupper, Fri for Mobberi, og tigertræning.

Vi har et tæt forældresamarbejde, og støtter en tidlig indsats ved blandt andet at involvere, ressourcekonsulenter, socialrådgivere i dagtilbud samt PPR generelt, når mere komplekse problemstillinger er i spil.

Vi sikrer barnets fortælling og røde tråd i forskellige udviklingsparametre via metoden "Alle Med". Metoden sikrer en kontinuerlig refleksion af behovet for indsats omkring det enkelte barn.

Sammenhæng til børnehaveklassen:

Vi arbejder hvert år med skoleparathed i en særlig organiseret gruppe af børn i vores børnehave. Vi arbejder særlig meget med evnen til at kunne modtage kollektive beskeder, koncentration og evnen til at udsætte egne behov, rumme egne og andres følelser.

Vi udarbejder "Barnets Stemme" hvert år, som sendes til SFO`en.

Ved behov aftales overgangssamtaler mellem os og forældre og skole.

Inddragelse af lokalsamfundet:

Vi har især fokus på at vores skolegruppe forholder sig til byen og lokalmiljøet det sidste år af børnehaven, da de har begrænset viden om byen og kulturelle tilbud grundet deres dagligdag i skoven. De er en gang månedligt hjemme på Frederiksberg og bruger KUBE, museer m.m.

Vuggestuen og mini-børnehaven bruger Søndermarken, Zoo og nærliggende tilbud som legepladser og lignende. Vi har også samarbejdet med Naturvejledere og har både besøgt dem ude og haft glæden af guidning i Gravhunden omkring et fugleprojekt.

Vi har haft stor glæde af "Bedste" ordningen, hvor en pensioneret Frederiksberg borger, er kommet i huset og især har bidraget med historiefortællinger i mindre grupper. Vi håber også at det bliver muligt i fremtiden.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø:

Vi er optaget af, at vores fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø hele tiden er i udvikling, og vi har gennem de sidste år lavet flere tiltag. Vi vil altid have øje for om det æstetiske miljø omkring børnene udfordrer dem og stimulerer deres nysgerrighed og trivsel. Vi har øje for, hvordan vi kan indrette os i forhold til arbejdet i mindre børnegrupper, og ser derfor hele tiden på muligheder for at skærpe børnenes opmærksomhed i det fysiske rum ved at tænke rum i rummet.

Siden børnehaven flyttede til Værløse i 2019 har personalet været optaget af "indretningen" både indendørs og udendørs. Vi har fra starten af indflytningen i Værløse haft fokus på at optimere og understøtte legemulighederne i de udendørs aktiviteter. Der har været meget fokus på det fysiske rum og kryds i det fysiske rum med den institutions vi deler hus med. Det har bl.a. medført flytning af stuer og garderober samt tydelig rammesætning af hverdagsrutiner, således at de to børnegrupper forstyrres hinanden mindst muligt. Vi oplever allerede en effekt af den ændrede indretning. Der arbejdes fremadrettet på at udvikle det æstetiske udtryk på stuerne. Til denne proces er det vigtigt at inddrage børnenes tanker og ideer.

I minibørnehaven har vi igennem de seneste år ændret fuldstændig, både på det æstetiske og fysiske rum. Det har givet flere rum i rummet og optimeret børnenes mulighed for fordybelse. Det har givet en positiv effekt på det psykiske børnemiljø i forhold til børnenes mulighed for at etablere uforstyrrede lege, hvor de kan fordybe sig.

I vuggestuen har en gruppe eksperimenteret med at skabe et rum, hvor børnene har større mulighed for at styrke krop og bevægelse. I konteksten af pandemien har vi fået øjnene op for effekten af mere afgrænset tilbud af legetøj og legetøjets funktion – vi vil fortsat være nysgerrige på hvilken effekt det har på børnenes interaktioner barn-barn imellem samt barn-voksen imellem.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Vuggestuen:

Vi prøver at gøre de større børn i vuggestuen interesseret i det at gå på toilettet. En af pigerne udviser en begyndende interesse og nysgerrighed, når hun er på badeværelset og får skiftet ble, men hun virker utryk ved at skulle bruge toilettet. Pædagogen snakker med pigen om det at gå på toilettet, de går sammen ud på badeværelset, kigger på toilettet og sammen undersøger de hvordan toilettet virker; hvordan ”kravler” man op på toilettet, om toiletpapiret, om hvordan man skyller ud på toilettet osv. De kigger også sammen i en bog, der omhandler det at gå på toilettet. Pigen udviser stadig større nysgerrighed, og ender med gerne at ville sidde på toilettet. Den første gang pigen sidder på toilettet, slår hun en prut og det runger i toilettet – det er sjovt, og de griner sammen. Dagen efter vil pigen gerne bruge toilettet, og hun tisser på toilettet, og er meget glad. Et andet barn, der er med på toilettet, bliver nysgerrig og interesseret i det der foregår, og vil også gerne prøve at bruge toilettet.

Minibørnehaven:

En gruppe børn fra minibørnehaven er på en gåtur rundt i nærområdet. Pædagogerne har på forhånd talt med børnene om, at vi skal se, hvor to af gruppens drenge bor. Det første hjem vi kommer til er et rødt rækkehus med et hvidt stakit udenfor. Pædagogerne snakker med børnene om huset og drengen der bor i huset fortæller de andre børn, hvor hans værelse er og hvor hans forældres soveværelse er. Turen fortsætter og vi kommer til et højt lejlighedskompleks, hvor det andet barn bor. Han peger op på 4. sal hvor han bor, og fortæller de andre børn om det. Han

fortæller også at han har plantet jordbær i krukker, der står på altanen og at de sommetider spiser aftensmad på altanen.

Udflytter børnehave:

Et barn har svært ved at sidde under frokostmåltidet, han bliver tit urolig og deltager ikke i samtalerne med de andre børn. Børnene begynder på en leg der hedder "gæt et dyr". Det går ud på at et barn nævner nogle forskellige ting om et bestemt dyr, og de andre børn skal nu gætte hvilken dyr det kunne være. Drengen begynder efter et stykke tid, at interessere sig for legen. Han opsøger kontakt til pædagogen der sidder ved siden af ham. Drengen og pædagogen leger nu "gæt et dyr" kun de to. Efter et par dage hvor drengen og pædagogen har leget "gæt et dyr" begynder drengen at åbne op for at lege legen med de andre børn ved bordet. Drengen har nu mere mod på at være deltagende sammen med de andre børn, og drengen er efterfølgende inkluderet i det lille frokostfællesskab og spise stunden blevet mere rolig.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelses-former og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Vuggestuen:

Vi har tumlerum i vuggestuegrupperne, hvor der er plads til bevægelse og motoriske udfordringer. Vi har store puder – trappepuder hvor børnene kan kravle op, og skrå puder, hvor de kan rutsje ned igen. Her opsøger flere børn ofte den samme leg, både de største vuggestuebørn og de mindste vuggestuebørn. Nogle af børnene er hurtigt oppe på puderne og bevæger sig med stor fart, mens andre skal have pædagogens støtte til at komme op af trapperne og måske en hånd når det går nedad på rutsjepuden.

Pædagogen er i tumlerummet med 4 børn. 2 af børnene har fuld fart på og mestrer kropsligt selv at komme hurtigt op og ned på puderne. 1 andet barn er lidt mere forsigtig, og rykker sig hver gang de 2 kommer stormende. Det 4. barn er ikke så gammel, kan ikke gå, men kravle og stå og er meget nysgerrig på puderne og meget iagttagende. Pædagogen guider børnene og sætter ord på deres forskellige kompetencer. Støtter verbalt de to største børn i deres motoriske udforskning, når de rutsjer, løber og ruller ned af puderne. Ind imellem støtter hun både verbalt og fysisk det 3 barn til også at komme op på rutsjebanen og få nogle ture, mens de 2 andre øver sig i at vente. Pædagogen italesætter at børnene har lyst til forskellige ting og har forskellige kompetencer. Efter et stykke tid forsøger det 4. barn også at komme op på trappen, og en af de større børn siger til

den anden, "så skal vi lige vente". Og de vil begge to gerne hjælpe pædagogen med at holde det 4. barn i hånden, når barnet rutsjer ned.

Minibørnehave:

I minibørnehaven arbejder vi små læringsgrupper, hvor alle børn bliver inddelt i små grupper af 4-5 børn. Her arbejder vi bl.a. med initieret leg, hvor ønsket er at styrke det barnets evne til at indgå legerelationer og små legefællesskaber.

Eks: Gul gruppe skal lege på stuen. Pædagogen starter aktiviteten op med at alle børn sidder sammen og taler om, hvad de har lyst til at lege. 4 ud af 5 børn er enige i, at de vel lege "en læge leg". En dreng deltager ikke i dialogen og de andre børn begynder at fordele roller i legen. Den voksne støtter op og spørger om drengen kunne være far i legen, og det må han gerne og det vil han heldigvis også gerne selv. Legen starter hurtigt herefter og alle børn undtaget "faren" ved hvordan de skal gribe legen an. "Faren" står lidt på afstand og kigger på de andre børns leg. Pædagogen spørger "hvad skal faren gøre i legen?" De andre børn fortæller, at han skal holde lillebroren i hånden og tage ham med hen til "lægen", der er i den anden ende af rummet. "Faren" tager forsigtigt "lillebroren" i hånden og går afsted med ham. Nu fortæller "moren" i legen at "faren" skal sætte sig på stolen og passe på "lillebroren". Det gør "faren" og han ser nu glad ud. Sådan fortsætter og udvikler legen sig og "faren" er nu fuldt inkluderet i legen. Ved hjælp af støtte og guidning fra en pædagog og børnenes iver efter at inddrage "faren" i legen, får han nu en oplevelse af, at være i et legefællesskab, hvor børnene på skift bidrager i legen.

Udflytter børnehaven:

En gruppe piger leger i legekøkkenet. Den ene pige har sat sig for sig selv og vender blikket ned mod bordet. En af de andre piger siger gentagende gange "du må gerne være moren". En pædagog henvender sig til pigerne og stiller sig undrende overfor situationen. Det viser sig at begge piger gerne vil være "moren i legen". Pædagogen spørger pigerne om der ikke kan være to mødre i legen? Pigerne kigger på hinanden til hinanden, smiler og nikker til hinanden og legen går i gang igen.

Kommunikation og sprog

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Vuggestuen:

Planlagt forløb med Dialogisk læsning. Pædagogen laver dialogisk læsning med 3 vuggestuebørn i sprogrummet. Børnene er jævnaldrende, men er lidt forskellige steder i deres sproglige udvikling. Pædagogen vælger materiale med leg med bogstaver – en kasse med forskellige ting i begyndende med bogstavet A. Tingene i kassen har forskellige farver og former, nogle af tingene kan sige forskellige lyde, og tingene føles forskellige at røre ved. Sammen leger pædagogen og børnene med tingene, de leger med lyden A, og med de forskellige ting i kassen. Der både sanses og leges med lyde og ord. Børnenes forskellige kompetencer bringes i spil, børnene hjælper hinanden med ord og lyde, og skiftes til at røre ved tingene, sige lyde som tingene, sætte ord på tingene m.m. Alle 3 børn er deltagende, koncentrerede og nysgerrige. Ved at arbejde med flere måder at sanses og kommunikere på, har pædagogen mulighed for at støtte det enkelte barn i at være deltagende ud fra de kompetencer det enkelte barn har. Børnene har mulighed for at spejle sig i pædagogen og i hinanden, og alle kan bidrage og være en del af det sociale fællesskab.

Minibørnehaven:

I minibørnehaven arbejder vi bevidst med at understøtte børnenes sproglige færdigheder. Erfaringsmæssigt ved vi at forholdsordene (eks. foran, bagved, ved siden af osv.) er nogle af de sværere begreber for børn at tilegne sig, samtidigt med at de bliver brugt meget ofte i vores daglige dialoger med børnene.

Pædagogen tager en af vores sprogkufferter frem, hvor der ligger forskellige dyr og et tog nede i. Vi sætter toget i midten så alle kan se det. Vi synger alle sangen: "Vi tar` med toget ud på landet". Så spørger pædagogen en af børnene: "Kan du finde anden og koen og sætte anden under koen?" Det adspurgte barn finder hurtigt anden og koen i kufferten og sætter anden under koen. Pædagogen spørger nu et andet barn: "Kan du finde hesten i kufferten, og sætte hesten bagved toget?" Barnet finder hesten og kigger først lidt tøvende på toget, og derefter på pædagogen. Pædagogen spørger barnet og en af de andre børn skal hjælpe lidt, og ved fælles hjælp får de sat hesten bagved toget.

Børnene skiftes til at placere dyrene i forhold til toget og de andre dyr, og på den måde bliver børnene præsenteret for forholdsordene, både ved at høre og se, samtidig med at det enkelte barn selv placerer genstanden. Dette understøtter tilegnelsen og forståelsen af forholdsord.

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen".

Vuggestuen:

I vuggestuen arbejder vi kontinuerligt med at give børnene forskellige miljøer og aktiviteter, hvor de kan udforske og eksperimentere med forskellige måder at bruge kroppen på.

Pædagogerne på en stue har valgt at der i dag skal leges med makuleret papir, altså en masse papirstrimler. Vi skubber alle møbler til side, så der er masser af gulvplads til at udfolde sig motorisk på. Vi hiver poser med makuleret papir frem og hælder det ud på hele gulvet. Vi har ikke på forhånd valgt, hvad børnene skal gøre med papiret. Vi ser hvad de bliver nysgerrige på og hvad de bliver optaget af. Nogle af børnene er meget nysgerrige på at sanse og undersøge papirstrimlerne. Nogle får med det samme lyst til at rulle rundt i papirstrimlerne, gemme sig i det og kaste det op i luften, og flere af børnene finder hurtigt hinanden i denne leg. Pædagogerne griber hele tiden børnenes ideer, og prøver at udfordre børnene i deres leg, ud fra deres forskellige aldre og kompetencer.

I dagens leg får børnene mulighed for at bruge deres fantasi og kreativitet, og de bliver udfordret kropsligt med både sanser og bevægelse.

Minibørnehaven:

Her er børn og personale blevet meget begejstret for Aktion Kids – børn i bevægelse. Det er et lege- og motionskoncept, hvor børnene gennem en historie, lyd, musik og tegninger bliver guidet gennem en historie, der aktiverer dem fysisk, og styrker deres motoriske udvikling og fællesskabet.

Hele Gravhunden:

I 2019 deltog vi i et udviklingsforløb Rend og Hop med Oliver og Ida. Her fik vi oplæg/inspiration til, at kigge på barnets motoriske udvikling, som en proces, der foregår hele tiden. Vi blev introduceret for forskellige områder af barnets kropslige udvikling, forskellige sanser og en masse lege, som udvikler barnets kropslige udvikling. Vi havde også emnet på til et forældremøde, og det gav spiring til dialog med forældre om barnets kropslige udvikling.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Vuggestuen:

Vi er på tur på kirkegården, og her er rigtig mange ting at kigge på, som vækker børnenes nysgerrighed. Først ser vi en snegl, den ligger og sover. Har den mon ben, som vi har? Kan den ”løbe” langsomt eller hurtigt? Og kender vi for resten ikke lige en sang om en snegl? Så finder vi

nogen kastanjer, der er et hul i, måske er der en lille orm i! Og vi kender også et egern – spiser den kastanjer? Lige pludselig ligger der en fjer, og hvor kommer den nu fra? Flere af børnene ved at den kommer fra en fugl. Kan vi se nogle fugle? Der er mange forskellige fugle. Og hvad siger fuglene? Og så ligger der en hundelort, som vi skal passe på ikke at træde i. Vi snakker om hvor hundelorten kommer fra. Nogle af børnene kender en hund og ved hvad sådan en siger. Vi prøver alle sammen at sige som en hund. Nogle af børnene synes også, at hundelorten lugter! Det ville have været godt hvis hundens menneske havde husket at samle lorten op i en pose og smidt den i skraldespanden! Sikken en tur – vi fik kigget og snakket om rigtig mange dyr.

Minibørnehaven:

Vi arbejder for tiden med materialet Action Kids, en af aktiviteterne er en tur ud i rummet. Materialet er et bevægelsesforløb på ca. 30 min.

En dreng kommer ind på stuen, han har meget fart på. Han bliver bedt om at sætte farten ned og bevæger sig nu i slowmotion. Pædagogen siger til ham, at det ligner at han er vægtløs ligesom, når vi laver Action Kids i rummet. Efterfølgende finder pædagogen en video om Andreas Mogensen, der viser hvordan det er at være vægtløs som i rummet. Børnene ser også, hvordan man spiser i rummet og at han sover i en sovepose, der er fæstnet til loftet. Han slår også kolbøtter. Derefter taler pædagogen med børnene om, hvordan man mon spiser i rummet, når maden bare flyver rundt. Børnene har siden vist stor interesse for "manden der sover i loftet".

Udflytter børnehaven:

En masse børn og en pædagog er samlet i bunden af legepladsen. De laver et "frøbo" og snakker om hvad der skal være i et "frøbo". En pige vil gerne tømme en spand med vand, fordi hun godt ved, at frøer godt kan lide at have det fugtigt. Pædagogen forklarer, at frøer godt kan drukne, hvis de ikke har mulighed for at komme på "tørt land". Pædagogen og pigen bliver derefter enige om, at komme lidt vand i en balje. Efterfølgende lægger de mos, blade og grene i baljen, så frøerne kan gemme sig. "Skal de gemme sig for os"? Spørger pigen. Pædagogen forklarer, at frøer kan blive spist af fx fugle, og derfor lever de i skjul i skovbunden. Pigen kigger på pædagogen og fylder straks lidt ekstra blade i baljen.

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Vuggestuen:

Vi har fokus på inklusion og fællesskab i vuggestuen. Dette sikrer vi bl.a. ved at arbejde med tryghed og genkendelighed i børnenes relationer til børn og personale – ikke kun i barnets egen

gruppe, men også på tværs af stuerne, således at børnene oplever tryghed og genkendelighed i hele vuggestuen.

En gang om ugen bytter vi stuer – alle børn og personaler fra samme stue følges ad ind på en anden stue. Vi vil give børnene mulighed for at kunne bevæge sig trygt i alle 3 grupper, og få mulighed for at lege med de forskellige tilbud på stuerne. Børnene er tydeligvis meget glade for dette "skift", og meget optaget af alt det "nye" legetøj de møder. Ved at gøre børnene trygge i de forskellige miljøer, vil det være mere genkendeligt for børnene at bevæge sig ind på andre stuer i ydertimer eller ferier, hvor vi er sammen på tværs af stuerne.

Vi arbejder på tværs af stuerne i vuggestuen med forskellige aktiviteter. Aktiviteterne er aldersopdelt og er pædagogisk tilrettelagt til netop den konkrete aldersgruppe.

Vi har bl.a. en pædagogisk aktivitet, der hedder "fredagsrock", og som vi laver hver fredag. Det er for de største vuggestuebørn på hver stue.

Vi starter med at synge en "god dag" sang, hvor vi siger goddag til hvert enkelt barn og voksen. Så bliver der leget med rasleæg og rim/remser. Vi bevæger vores kroppe med sang og bevægelse. Vi leger med forskellige farve vimpler, synger og danser. Og så slutter vi af med en "farvel" sang. Vi oplever også, at aktiviteterne har vækket en nysgerrighed i børnene, en lyst til at lære noget nyt, bruge sproget, kroppen og rim og remser i hverdagen. Børnene udviser i stadig højere grad genkendelighed i forhold til de andre børn og personaler fra andre stuer, bl.a. ved "hej" og smil, når vi møder hinanden rundt om i huset, og i ydertimerne, hvor vi er sammen på tværs i huset.

Et lille eksempel fra den ene stue på, hvordan inspiration fra fredagsrock kan blive draget ind i resten af børnegruppen:

På stuen har vi små aktivitetsklodser stående i vindueskarmen. Børnene triller med dem og bygger tårn med dem. I denne situation leger vi på stuen med klodserne og pludselig siger et barn fra "fredagsrock" gruppen "laaaaarm", larmer meget med klodsen og efterligner legen fra fredagsrock. Alle de andre børn imiterede barnets aktivitet med stor begejstring, og så sad vi og sang vores rasleæg sang, som børnene har lært til "fredagsrock". Nu er vores klodser blevet til fine, meget larmende rasleæg, og en leg, som alle børnene på stuen er blevet inddraget i.

Minibørnehaven:

I minibørnehaven taler vi om Himmel og Hav bussen (vores udflytter bus), da mange af børnene skal flytte derud i løbet af foråret. Der er 3 børn, der starter med at bygge en bus af stole, flere børn kommer til og bussen bliver længere. Vi klikker sikkerhedsselerne og tager afsted med bussen – vi taler om madpakker og drikkedunke, hvad kan der være på dem f.eks. klistermærker m.m. Vi taler om, at man skal kunne kende dem fra hinanden, og vide hvordan ens egen madpakke eller drikkedunk ser ud. Børnene leger videre, og til sidst er næsten alle 17 børn med i legen. Vi laver også billetter – der er tidligere den dag blevet klippet i pap og rester ligger stadig på gulvet og kan bruges til dette. Vi har efterfølgende iagttaget, at børnene leger denne leg med bussen selv. De tager andre steder hen; til Zoo, stranden, sommerhus m.m.

Historiefortælling

I minibørnehaven har vi læst "De tre Bukke Bruse".

Spontant kravler et barn over bænken, og vi får etableret en scene, hvor børnene får mulighed for på skift at være trolden og de tre bukke bruse, alt imens resten af børnegruppen er publikum, der kigger på og følger historien. En af personalerne hjælper børnene med replikkerne og understøtter børnene i deres roller. Alle børn deltager og har det sjovt.

Udflytter børnehaven:

Efter at vi havde introduceret Shu-Bi-Dua for Himmelstuen, hvor vi blandt andet snakkede om sange og tekster, oplevede vi mange gange, at børnene på egen hånd gik rundt og sang med på sangene. De voksne havde opfordret børnene til at snakke med deres forældre om sangene, og det viste sig, at det skabte en god dialog mellem børn og deres forældre i hjemmet.

Når de voksne satte "Vild med rock" på, så dansede alle børnene, og var ikke til at stoppe igen.

Efterfølgende fortsatte børnene med at snakke om sangene og efterspørger stadig at høre dem dagligt.

Vi har haft et projekt angående Pride, hvor fokus var på at snakke om forskelligheder, og at alle skal være stolte af, hvem de er. Fx hudfarver, køn, familiestrukturer. I slutningen af projektet blev børnene malet med regnbueflag og institutionen blev pyntet op. Det fangede i den grad børnenes interesse, og de tog det med hjem, og fortalte stolt til deres familier.

Evalueringskultur

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Gravhunden har i mange år arbejdet med evaluering via effektstyringskemaet. Men har gennem de sidste par år haft drøftelser om vores evalueringskultur og lysten til forandring. Vi har derfor besluttet at vi fremover vil bruge "skema til handling" som erstatning for effektstyringskemaet. Vi har i flere år taget afsæt i læreplans temaerne ud fra vores årshjul. Årshjulet giver os et fællesafsæt i at komme omkring alle læreplanstema og mulighed for fælles faglige drøftelser på tværs af afdelinger om samme temaer. Vi har valgt forsat at bruge vores årshjul som afsæt og vil arbejde videre med at implementerer "skema til handling" som en naturlig del af vores evalueringskultur. Vi har det sidste år tid, været meget optaget af den relations kompetente praksis gennem en tilknytningsbaseret pædagogisk tilgang og det vil også fremadrettet være med afsæt i det, at vi evaluerer på læreplansarbejdet i vores pædagogiske praksis.

Udover læreplanstemaerne har vi i Gravhunden kigget på metoder og tilgange til evaluering og drøftet den evaluering der eksisterer bredt i den daglige praksis. Evaluering bredt beskrevet i Gravhunden ser således ud:

Mål/metode

- Dialogisk læsning og små læringsgrupper – mønsterbryder indsatsen
- Effektstyring – kommende skolebørn
- ALLE MED – fokus på udvikling og trivsel hos det enkelte barn
- Læreplansarbejde – temauger, legestrukturer, relations arbejde med mere med afsæt i årshjulet – Synlig gjort i ”skema til handling”

Forældresamarbejde (metode)

- Indkøringssamtaler
- Overgangssamtaler
- Trivselssamtaler
- AULA – ugentlig dokumentation/dialog

Pædagogiske refleksionsfora:

- Praksisfortælling
- Faglige oplæg/artikler
- Video/observationer
- Refleksion/dialog på tværs af huset ud fra forskellige faglige opmærksomheder.